

## ODLICZENIE VAT OD ZAKUPU USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ PODMIOTY Z „RAJÓW PODATKOWYCH”

Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że ograniczenie prawa do odliczenia podatku od towarów i usług zawarte w przepisach Ustawy o VAT z dnia 11 marca 2004 r. („Ustawa o VAT”), jest zbyt ogólne i niezgodne z unijną dyrektywą dotyczącą podatku VAT. W wyroku z 30 września 2010 r. (C-395/09, Oasis East Sp. z o.o. przeciwko Ministrowi Finansów) Trybunał stwierdził, że art. 17 ust. 6 szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, którego treść została następnie przejęta przez art. 176 dyrektywy Rady 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, nie zezwala na utrzymanie w mocy przepisów krajowych które uniemożliwiają odliczenie przez podatnika VAT podatku od wartości dodanej naliczonego przy nabyciu usług od podmiotu mającego siedzibę w tzw. raju podatkowym (kraje te są określone w załączniku nr 5 do Ustawy o VAT).

Spór w niniejszej sprawie powstał w wyniku wydania przez Ministra Finansów, na wniosek spółki Oasis East sp. z o.o., interpretacji indywidualnej przepisów prawa podatkowego. We wniosku o udzielenie takiej interpretacji spółka zwróciła się z zapytaniem, czy od 1 maja 2004 r. przysługiwało jej prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwoty podatku nali-

czonego zawartego w fakturach dokumentujących zakup usług zarządzania, za które zapłata jest dokonywana na rzecz podmiotu posiadającego siedzibę w kraju uznanym, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów, za tzw. raj podatkowy. Zdaniem spółki, wprowadzenie od dnia 1 maja 2004 r. przepisu Ustawy o VAT zawierającego generalny zakaz odliczenia podatku VAT, było niezgodne z ówczesnie obowiązującymi przepisami szóstej dyrektywy (a obecnie dyrektywy 2006/112/WE).

Stanowisko spółki zostało uznane przez Ministra Finansów za nieprawidłowe, w następstwie czego sprawa trafiła przed sądy administracyjne. Naczelny Sąd Administracyjny, rozpoznając sprawę, skierował do Trybunału Sprawiedliwości pytanie dotyczące opisaną powyżej kwestii.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 30 września 2010 r. Trybunał wskazał, że państwo członkowskie UE może ograniczyć prawo do odliczenia podatku, ale musi się na to zgodzić Rada UE. Przepisy unijne zakazują utrzymania w mocy przepisów krajowych, które w sposób ogólny wyłączają uprawnienia do odliczenia. Wyłączenia prawa do odliczenia VAT muszą się odnosić do konkretnego rodzaju usług lub towarów, nie mogą mieć charakteru ogólnego.

W celu uzyskania dodatkowych informacji na ten temat prosimy o kontakt z Martą Bzowską-Warsza ([marta.bzowska@laszczuk.pl](mailto:marta.bzowska@laszczuk.pl)).

## PRAWNIKÓW WEWNĘTRZNYCH NIE OBEJMUJE TAJEMNICA ZAWODOWA

Europejski Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że tajemnica adwokacka (*legal professional privilege*) nie chroni komunikacji z prawnikami wewnętrznymi przedsiębiorstwa w toku kontroli antymonopolowej prowadzonej przez Komisję Europejską. W wyroku z 14 września 2010 r. (C-550/07 P, Akzo Nobel Chemicals Ltd przeciwko Komisji) Trybunał oddalił odwołanie wniesione przez przedsiębiorców od wyroku Sądu Pierwszej Instancji (obecnie Sądu) i uznał za zgodne z prawem działanie Komisji, która w toku kontroli zajęła korespondencję między przedsiębiorstwem i wewnętrznym adwokatem.

Adwokat wpisany był na listę adwokacką w Holandii i zgodnie z tamtejszym prawem zatrudniony na umowę o pracę. Jak argumentowali skarżący przedsiębiorcy, zarówno prawo holenderskie, jak i umowa o pracę gwarantowały mu niezależność. Sytuację tę można porównać do sytuacji polskiego radcy prawnego zatrudnionego na umowę o pracę, tym bardziej, że rozważania sądu dotyczą ogólnie wewnętrznym prawników przedsiębiorstw.

Trybunał stwierdził, że mimo pewnych zmian w prawie państw członkowskich aktualne pozostają tezy zawarte w wyroku z 1982 r. w sprawie AM&S Europe przeciwko Komisji. Zgodnie z tym wyrokiem komunikacja z adwokatem podlega ochronie pod

dwoma warunkami: wiąże się z korzystaniem z prawa do obrony i pochodzi od niezależnego adwokata. Trybunał wyjaśnił, że podległość w ramach umowy o pracę z definicji wyklucza niezależność prawnika od pracodawcy. Tak więc nie podlega ochronie komunikacja z prawnikiem zatrudnionym przez samego przedsiębiorcę albo innego przedsiębiorcę z grupy.

Rozstrzygnięcie to dotyczy całego porządku prawnego Unii i nie dopuszcza różnic między sytuacją prawników wewnętrznym w różnych państwach członkowskich. Ewentualne różnice, np. co do stopnia niezależności i ochrony tajemnicy zawodowej w prawie krajowym różnych państw członkowskich, nie wpływają na brak ochrony w prawie Unii Europejskiej. Komunikacja z prawnikami wewnętrznymi nie podlega ochronie w przypadku wykonywania przez Komisję jej uprawnień kontrolnych w dziedzinie prawa konkurencji.

Wyrok Trybunału z jednej strony przecina kontrowersję co do zakresu ochrony komunikacji z prawnikiem. Z drugiej strony jednak budzi wątpliwości z punktu widzenia prawa do obrony i prawa do rzetelnego procesu zawartego w art. 6 Europejskiej konwencji praw człowieka.

W celu uzyskania dodatkowych informacji na ten temat prosimy o kontakt z Pawłem Marciszem ([pawel.marcisz@laszczuk.pl](mailto:pawel.marcisz@laszczuk.pl)).